

श्री.जयदिप डाकरे सर श्री.प्रविण डाकरे सर

Subscribe

इयत्ता - पाचवी (26 जुलै) माझा अभ्यास

Subscribe

शासनाच्या 45 दिवसांच्या ब्रीज कोर्ससोबत माझा अभ्यास PDF

शासनाच्या ब्रीज कोर्ससोबत क्षमता प्राप्त विद्यार्थ्यांसाठी चालू इयत्तेचा अभ्यासक्रम समाविष्ट

दिवस सव्वीस :

पाठ वाचा व समजून घ्या.

५.

मुंग्यांच्या जगात

टैस्ट
मोडवा

मराव

'मुंगी' हा शब्द उच्चारताच आपल्या डोळ्यांसमोर येतात, त्या साखरेवर ताव मारणाऱ्या मुंग्या, नाहीतर कडकडून चावणाऱ्या लाल मुंग्या. भारतात मुंग्यांच्या सुमारे एक हजार जाती आढळतात.

कीटकवर्गात सर्वांत जास्त उद्द्योगी, कष्टाळू, शिस्तप्रिय व हुशार म्हणून मुंग्यांचे नाव सर्वप्रथम घेतले जाते. मुंगी हा समाजप्रिय कीटक वसाहत करून राहतो. एका वसाहतीमध्ये लाखोंच्या संख्येने मुंग्या राहतात.

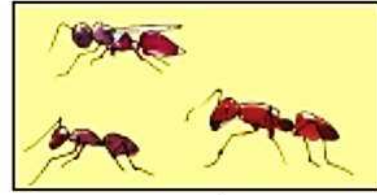
प्रत्येक वसाहतीत अनेक कामकरी मुंग्या, एक किंवा काही राणी मुंग्या आणि काही नर मुंग्या असतात.

मुंग्या एकमेकांशी बोलत असतील का? कशा प्रकारे बोलत असतील? एका मुंगीला सापडलेला अन्नाचा साठा इतर मुंग्यांना कशा प्रकारे माहीत होतो? असे नाना प्रश्न आपल्याला पडतात. आपण एकमेकांशी संवाद साधतो. माणसाप्रमाणे मुंग्या नक्कीच बोलत नाहीत. निसर्गाने प्रत्येक सजीवाला संवादाकरिता विशिष्ट सोय करून दिली आहे. मुंग्यांनासुद्धा एकमेकांशी संवाद साधण्यासाठी निसर्गाने अशीच सोय केली आहे. मुंग्या वेगवेगळ्या कारणांसाठी वेगवेगळ्या रासायनिक गंधकणांचा उपयोग करतात.

एखाद्या मुंगीला अन्नाचा साठा सापडला, की ती आपल्या वसाहतीकडे परत येताना त्या मार्गात

आपल्या शरीरातून विशिष्ट प्रकारचे गंधकण सोडत येते. मुंग्या हे गंधकण फक्त अन्नाचा साठा मिळाल्यावरच सोडतात. इतर वेळेस नाही. मग इतर मुंग्या मिश्यांच्या साहाय्याने या गंधकणांचा माग काढत अन्नसाठ्यापर्यंत पोहचतात; म्हणून आपल्याला मुंग्या नेहमी रांगेने चाललेल्या दिसतात.

आपल्याला सगळ्या मुंग्या सारख्याच दिसतात; पण एखादी मुंगी आपल्याच वसाहतीमधील आहे, की दुसऱ्या वसाहतीमधील आहे, हे मुंग्यांनाच ओळखता येते. वेगवेगळ्या वसाहतींच्या मुंग्यांना विशिष्ट असा गंध असतो. मुंग्या मिश्यांच्या साहाय्याने तो गंध ओळखतात. रांगेत जाणाऱ्या दोन मुंग्या एकमेकांना कधीकधी भेटताना दिसतात त्यामागे हेच कारण आहे.

एखादे संकट आल्यावर मुंग्या लगेच एकमेकांना सावध करतात. यासाठी मुंग्या वेगळ्या प्रकारचे गंधकण बाहेर सोडतात. या गंधकणांचा सुगावा लागताच इतर मुंग्या त्या मुंगीच्या मदतीसाठी ताबडतोब धावत येतात. त्याबरोबर सावधानतेचा इशारा देणारे गंधकणसुद्धा हवेत सोडतात. त्यात एखाद्या मुंगीला चिरडले, तर या गंधकणांचा परिणाम अधिक तीव्र होतो. अशा वेळी अधिक प्रमाणात हे गंधकण सोडले जातात.

संदेश पोहचवण्याच्या दृष्टीने मुंग्या आपल्या शरीराचा पृष्ठभागदेखील घासतात. त्यातून येणाऱ्या आवाजाच्या साहाय्याने त्या आपल्या वसाहतीमधील इतरांना संदेश देत असतात. निरनिराळ्या प्रकाराने मुंग्या एकमेकांशी संवाद साधतात.

+ subtract.

Example (1)

4	0	5	8	2	5
-		9	8	7	6
1	1	1	1	1	
3	9	5	9	4	9

Example (2)

2	5	2	0	2	1	1
-	2	1	8	9	5	0
		1	1	1		
2	3	0	1	2	6	1

Problem Set 11

Subtract :

- (1) $8,57,513 - 4,82,256$ (2) $13,17,519 - 10,07,423$ (3) $68,34,501 - 23,57,823$
 (4) $45,43,827 - 12,05,938$ (5) $70,12,345 - 28,64,547$ (6) $38,01,213 - 37,54,648$

Study the following word problem.

In 2001, the population of a city was 21,43,567. In 2011, it was 28,09,878. By how much did the population grow?

The population grew by 6,66,311.

2 8 0 9 8 7 8
- 2 1 4 3 5 6 7
0 6 6 6 3 1 1

Problem Set 12

- Prathamesh wants to buy a laptop worth 27,450 rupees. He has 22,975 rupees. What is the amount he still needs to be able to buy the laptop?
- A company produced 44,730 scooters in a certain year and 43,150 in the next. How many more scooters did they produce in the previous year?
- In a certain city, the number of men is 16,37,856 and the number of women is 16,52,978. By how many does the number of women exceed the number of men?
- An organization decided to collect 25,00,000 rupees for a certain project. They collected 26,57,340 through donations and other kinds of aid. By how much did they exceed their target?
- Use the numbers 23,849 and 27,056 to make a subtraction problem. Solve the problem.

Mixed examples

Study the following solved examples.

Example (1) $4,13,758 + 2,09,542 - 5,16,304$

$$4,13,758 + 2,09,542 - 5,16,304 = 1,06,996$$

4 1 3 7 5 8	6 2 3 3 0 0
+ 2 0 9 5 4 2	- 5 1 6 3 0 4
6 2 3 3 0 0	1 0 6 9 9 6

Example (2) $345678 - 162054 + 600127$

$$345678 - 162054 + 600127 = 7,83,751$$

3 4 5 6 7 8	1 8 3 6 2 4
- 1 6 2 0 5 4	+ 6 0 0 1 2 7
1 8 3 6 2 4	7 8 3 7 5 1

listen and act.

Revision

O2

Action
Time

1. Listen carefully to the leaders 'A' and 'B' and act.

गटनायक 'A' आणि 'B' काय सांगतात, ते लक्षपूर्वक ऐका व तशी कृती करा.

A

Sit	Stand	Walk	Run
Turn	Bend	Sing	Smile
Laugh	Speak	Clap	Tap
Look	Point	Come	Go

B

up.	down.	fast.	slowly.
quickly.	loudly.	softly.	
left.	right.	around.	
in.	out.	your feet.	your hands.
to the board.	at the door.		

दोन गटनायक निवडावे. त्यांपैकी एकाने 'A' मधील शब्द सांगावा व दुसऱ्याने लगेचच 'B' मधील योग्य तो/ते शब्द त्याला जोडावे. त्या दोन्हीमधून तयार होणाऱ्या सूचनांनुसार मुलांनी कृती करावी. गटनायक बदलून पुन्हा सराव घ्यावा.

• Write down any five meaningful commands you can make from 'A' and 'B'.

'A' आणि 'B' मधून तयार केलेल्या सूचनांपैकी कोणत्याही पाच अर्थपूर्ण सूचना लिहून काढा. W3

2. Name the object in the picture and say what all you can do with it.

चित्रातील वस्तूचे नाव सांगा आणि ती घेऊन काय काय करता येईल तेही सांगा. O15

an apple	a bottle	cloth	a sheet of paper	flowers

Example It's an apple. / An apple. (We can -)

Eat it.	Wash it.	Peel it.	Cut it.
Slice it.	Cook it.	Drop it.	Catch it.
Throw it.	Buy it.	Sell it.	Pick it up.

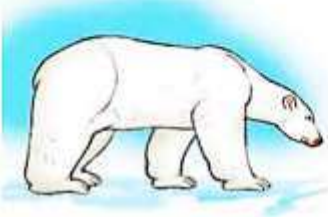

पाठ वाचा व समजून घ्या.

३. पृथ्वी आणि जीवसृष्टी

अनेक किलोमीटर खोल असू शकतो.
पृथ्वीवरील अशा वेगवेगळ्या प्रदेशांमध्ये राहणाऱ्या सजीवांमध्ये खूप वैविध्य दिसून येते.

उदाहरणार्थ, ध्रुवीय बर्फाळ प्रदेशांत राहणारे ध्रुवीय अस्वल, आफ्रिकेच्या गवताळ प्रदेशातील झेब्रा किंवा ऑस्ट्रेलिया खंडात आढळणारा कांगारू हे प्राणी इतर कुठल्याही प्रदेशांत आढळत नाहीत. हत्ती आणि सिंह हे उष्ण प्रदेशात आढळतात. अशा वेगवेगळ्या प्रदेशात वनस्पतींमध्येही विविधता आढळते. सजीवांतील ही विविधताच त्या प्रदेशांचे वैशिष्ट्य आहे.

पृथ्वीवर सगळीकडे म्हणजे जमिनीवर, पाण्यात व हवेत विविध प्रकारच्या वनस्पती, प्राणी व सूक्ष्मजीव असतात. शिलावरण, जलावरण व वातावरण यांत सजीवांचे अस्तित्व असते. या आवरणांतील सजीव व त्यांनी व्यापलेल्या भागास एकत्रितपणे 'जीवावरण' म्हणतात.

हे नेहमी लक्षात ठेवा.

पृथ्वीतलावरील प्राणी, वनस्पती, सूक्ष्मजीव इत्यादी सर्व सजीव एकमेकांवर अवलंबून आहेत,

तसेच ते पृथ्वीच्या आवरणांवरही अवलंबून आहेत. सर्व सजीवांचा जन्म, वाढ आणि मृत्यू जीवावरणातच होतो.

२. इतिहास आणि कालसंकल्पना

उपक्रम समजून घ्या.

सराव

टेस्ट
मोडवा

उपक्रम

दिलेल्या मासिक नियोजनानुसार स्वतःचे मासिक नियोजन तयार करा.

फेब्रुवारी

रविवार	सोमवार	मंगळवार	बुधवार	गुरुवार	शुक्रवार	शनिवार
						१
२	३	४	५ क्रिकेटचा सामना	६	७	८ गाण्याचा क्लास
९ मित्राचा वाढदिवस	१०	११ आल्या येणार	१२	१३	१४	१५
१६	१७	१८ गणिताची चाचणी	१९ छत्रपती शिवाजी महाराज जयंती	२० आजीला भेटणे	२१	२२ गाण्याचा क्लास
२३	२४ गावची जत्रा	२५	२६	२७ मराठी भाषा गौरवदिन	२८	

हे तुम्हांला माहित आहे का ?

अब्ज : एक अब्ज म्हणजे किती वर्षे माहित आहे? एकावर तीन शून्ये म्हणजे १००० आणि एकावर चार शून्ये म्हणजे १०००० हे आपल्याला माहित आहे. त्यामागचे $१०० \times १० = १०००$ आणि $१००० \times १० = १००००$ हे गणितही आपल्याला कळलेले आहे. त्याच पद्धतीने चढत्या संख्या कशा तयार होतात, ते पाहूया.

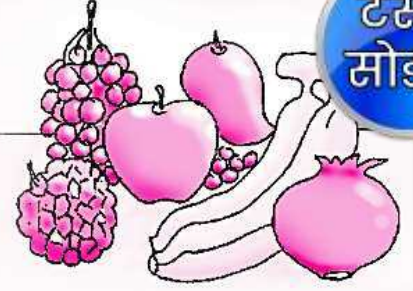
$१०० \times १० = १०००$ (शंभर) $\times$ (दहा) = (एक हजार)
$१००० \times १० = १००००$ (एक हजार) $\times$ (दहा) = (दहा हजार)
$१०००० \times १० = १०००००$ (दहा हजार) $\times$ (दहा) = (एक लाख)
$१००००० \times १० = १००००००$ (एक लाख) $\times$ (दहा) = (दहा लाख)
$१०००००० \times १० = १०००००००$ (दहा लाख) $\times$ (दहा) = (एक कोटी)
$१००००००० \times १० = १००००००००$ (एक कोटी) $\times$ (दहा) = (दहा कोटी)
$१०००००००० \times १० = १०००००००००$ (दहा कोटी) $\times$ (दहा) = (एक अब्ज)

● सुनो और दोहराओ :

रियाज
६. पेटूराम

टेस्ट
मोडवा

“चलिए, भोजन तैयार है।”
 “आप भोजन कीजिए। मैं.....!”
 “क्या आप भोजन नहीं करेंगे?”
 “आज मेरा उपवास है।”
 “उपवास में कुछ तो लेते होंगे?”
 “हाँ, थोड़ा बहुत खा लेता हूँ।”
 “फिर संकोच कैसा? कृपया बताइए।”
 “अंगूर मिलते हैं?”
 “हाँ, बहुत मिलते हैं।”
 “केवल आधा किलो मँगवा लें।”
 “और?”
 “आधा दर्जन केले, एक किलो सेब।”
 “और?”
 “एक पाव मेवा, सवा पाव मिठाई।”
 “बस या कुछ और?”
 “आधा लीटर दूध और रबड़ी बस।”
 “ठीक और कोई आज्ञा?”
 “नहीं - नहीं; आज मेरा उपवास है।
 व्रत के दिन मैं अधिक नहीं खाता।”

- डॉ. त्रिलोकीनाथ ब्रजवाल

विरामचिह्नों को पहचानो, पढ़ो और समझो :

पूर्णविराम (।), अल्पविराम (,), प्रश्नवाचक (?), विस्मयादिबोधक (!), अर्धविराम (;)

१. अंगूर मिलते हैं ?

२. मैं.....!

३. आधा दर्जन केले, एक किलो सेब।

४. नहीं - नहीं; आज मेरा उपवास है।

स्वयंमूल्यमापन चाचणी पहा खालील लिंकवर..

पहिली	दुसरी	तिसरी	चौथी	पाचवी	सहावी	सातवी
क्लिक करा	क्लिक करा	क्लिक करा	क्लिक करा	क्लिक करा	क्लिक करा	क्लिक करा

माझा ऑनलाईन अभ्यास – प्रत्येक घटकाच्या टेस्ट सोडवा खालील लिंकवरून

पाचवी मराठी	पाचवी गणित	सेमी गणित	पाचवी इंग्रजी	पाचवी प.अ-1	पाचवी प.अ-2	हिंदी
क्लिक करा	क्लिक करा	क्लिक करा	क्लिक करा	क्लिक करा	क्लिक करा	क्लिक

दररोजच्या माझा अभ्यास pdf तुम्हाला खालील लिंकवर मिळतील.

पहिली	दुसरी	तिसरी	चौथी	पाचवी	सहावी	सातवी
क्लिक करा	क्लिक करा	क्लिक करा	क्लिक करा	क्लिक करा	क्लिक करा	क्लिक करा

इतर इयत्तांच्या ऑनलाईन टेस्ट सोडवा खालील लिंकवरून...

पहिली	दुसरी	तिसरी	चौथी	पाचवी	सहावी	सातवी
क्लिक करा	क्लिक करा	क्लिक करा	क्लिक करा	क्लिक करा	क्लिक करा	क्लिक करा

MiniShala शैक्षणिक ॲप्स खालील लिंकवरून डाऊनलोड करा.

पहिली	दुसरी	तिसरी	चौथी	पाचवी	सहावी	सातवी
		आठवी	नववी	दहावी		

गुरुमाऊली शैक्षणिक ॲप्स - [Click Here](#)